

VÁLASZTÁSI TÁJÉKOZTATÓ II.

Tisztelt Választópolgárok!

Magyarország Köztársasági Elnöke kitűzte a 2018. évi országgyűlési képviselők választását. Mint ahogy a kézbesített választási értesítőben is láthatták a választás napja: **2018. április 8. vasárnap. A szavazás 6⁰⁰ órától 19⁰⁰ óráig tart.**

A választási törvényre való tekintettel, a választási határidők és részletszabályok közötti könnyebb eligazodást segítő kívánom Önöket tájékoztatni két részben. Az előző részben ismertettem a választójog alapelveit, a névjegyzék, az ajánlás és a kampány fontosabb szabályait, valamint a szavazatszámoló bizottságra vonatkozó lényeges változásokat.

A második részben próbálom átfogóan bemutatni a szavazás menetét, az eredmény megállapítását és az esetleges jogorvoslatok lehetőségét.

I. A Szavazás

Az országgyűlési képviselők választásán a választópolgárnak belföldön vagy – amennyiben felvette magát a külképviseleti névjegyzékre – Magyarország külföldön működő diplomáciai és konzuli képviseletein, illetve – ha nem rendelkezik magyarországi lakcímmel – levélben van lehetősége szavazni.

A magyarországi szavazókörökben a szavazás napján 6 órától 19 óráig lehet szavazni!

A szavazatszámoló bizottságnak a választópolgárok részére a szavazóhelyiségben és a szavazófülkékben – megfelelő módon rögzítve – tollat kell elhelyezni. A szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazóhelyiségben kizárólag a részükre hivatalosan elhelyezett tollakat használhatják.

A választópolgár részére a szavazóhelyiségben elhelyezett toll használata csak lehetőség, a szavazás érvényességét ez nem befolyásolja.

A szavazás megkezdésétől a szavazás lezárásáig a szavazatszámoló bizottság, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom- szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben, míg a szavazás ideje alatt a választópolgárok a szavazóhelyiségben csak a választójoguk gyakorlásához szükséges ideig tartózkodhatnak. Az a választópolgár, aki nem tud olvasni, illetve akit testi fogyatékossága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, általa választott segítő – ennek hiányában a szavazatszámoló bizottság két tagjának együttes – segítségét igénybe veheti.

A szavazatszámoló bizottság az urnák állapotát, valamint azt, hogy azok üresek, az elsőként szavazó választópolgárral együtt – aki a szavazatszámoló bizottság tagja és a jegyzőkönyvvezető nem lehet – a szavazás megkezdése előtt megvizsgálja.

Az urnákat az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében úgy kell lezárni, hogy azokból – az urna szétszedése nélkül – ne lehessen szavazólapot eltávolítani. Az

urna ürességét és szabályszerű lezárását az elsőként szavazó választópolgár a szavazóköri jegyzőkönyvben aláírásával tanúsítja.

A szavazóhelyiségben az a választópolgár szavazhat, aki a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben szerepel.

A választópolgárt a szavazást megelőzően a szavazatszámláló bizottságnak azonosítania kell!

A választópolgár igazolja személyazonosságát, valamint lakcímét vagy személyi azonosítóját. Az említett adatok igazolása más módon (például személyes ismertségre hivatkozással, érvénytelen igazolvány bemutatása alapján stb.) **nem fogadható el!**

Ezt követően a szavazatszámláló bizottság megállapítja, hogy a választópolgár szerepel-e a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben.

A szavazatszámláló bizottság visszautasítja azt a választópolgárt, aki:

- a) nem tudja személyazonosságát és lakcímét vagy személyi azonosítóját igazolni;
- b) nem szerepel a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben;
- c) már szavazott;
- d) megtagadja a szavazólap átvételének a névjegyzéken aláírásával történő igazolását.

Ha a szavazásnak nincs akadálya, a **szavazatszámláló bizottság** a szavazóköri névjegyzék alapján a választópolgár részére **átadja a szavazólapokat**, amelyeket a **választópolgár jelenlétében a bal felső sarkában bélyegzőlenyomattal lát el**, valamint a **szavazólap elhelyezésére szolgáló borítékot**. A szavazás titkosságának garanciájaként a törvény egyértelműen rögzíti, hogy minden egyes szavazólapon ugyanazon, előre kijelölt helyre kell elhelyezni a bélyegzőlenyomatot.

A szavazólap átvételét a választópolgár a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja.

A szavazatszámláló bizottság a szavazóköri névjegyzék, illetve a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke alapján **a választópolgár részére egy egyéni választókerületi szavazólapot és egy pártlistás szavazólapot ad át**. Az országgyűlési képviselők választására is kiterjedő hatállyal nemzetiségi választópolgárként névjegyzékben szereplő választópolgár részére egy egyéni választókerületi szavazólapot és nemzetiségének listás szavazólapját adja át.

Nagyon fontos, hogy az átjelentkezéssel szavazó választópolgár a lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerület szavazólapján és az országos listás szavazólapon szavaz. A szavazólapok elhelyezésére szolgáló borítékot az országgyűlési egyéni választókerület megjelölése szerepel. (Magyarán, mintha otthon maradt volna és a lakóhelyén szavazna).

Az a választópolgár, aki a szavazást megelőző 6. napon vagy azt követően létesített magyarországi lakcímét, és azt megelőzően a levélben szavazók névjegyzékében szerepelt, csak egyéni választókerületi szavazólapot kap.

A szavazat érvényességét – ha az egyéb feltételeknek megfelel – nem érinti, ha a szavazólapon az érvényes szavazat mellett bármilyen megjegyzést tettek, a jelöltek sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét, listát kihúzták, illetve nevet, listát hozzáírtak.

A választópolgár a szavazólapot borítékba helyezheti és az urnába dobja. A titkosság érvényesítésének garanciája, hogy a borítékot előre, a szavazólappal együtt át kell adni a választópolgárnak.

Érvényesen szavazni csak a hivatalos szavazólapon szereplő jelöltre, listára lehet!

Érvényesen szavazni a jelölt neve melletti, illetve lista neve feletti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal lehet!

A szavazatszámlláló bizottság egyik feladata a szavazás törvényes lebonyolítása, melynek része a szavazókörben a választópolgárok tájékoztatása, és a választópolgároknak a törvény által előírt rendben történő segítségnyújtás is.

Ennek keretében a szavazatszámlláló bizottság:

- a) ha egy, az egyéni szavazólapon szereplő jelölt vagy egy lista a szavazólapok elkészítése után, de a szavazás napját megelőzően kiesett, a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetményen, valamint szükség szerint szóban tájékoztatja a választópolgárokat, a kiesett jelölt vagy lista nevét a szavazólapon áthúzza;
- b) az írásképtelen választópolgár helyett – e tény feltüntetésével – a szavazatszámlláló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket;
- c) szükség esetén – a választópolgár befolyásolása nélkül – megmagyarázza a szavazás módját;
- d) ha az olvasni nem tudó, vagy a szavazásban egyéb ok miatt akadályozott választópolgár a szavazólap kitöltéséhez segítségül más személyt nem tud megkérni, kérésére a szavazatszámlláló bizottság két tagja együttesen segítséget nyújt.

Az, aki testi fogyatékosága vagy egyéb ok miatt önállóan nem tudja kitölteni a szavazólapot, ehhez segítőt (akinek nem kell választópolgárnak lennie) vehet igénybe.

A látássérült választópolgár Braille-írással ellátott szavazósablont vehet igénybe a szavazás segítése céljából. A szavazatszámlláló bizottság a választópolgár szavazólapját belehelyezi a szavazósablonba, és így adja át a választópolgár részére. A szavazást követően a választópolgár a szavazólapot kiveszi a szavazósablonból, borítékba helyezheti és az urnába dobja, a szavazósablont visszaadja a szavazatszámlláló bizottságnak.

Ha a választópolgár a szavazólap urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését **elrontotta, a rontott szavazólapot a szavazatszámlláló bizottság **bevonja**, egy külön e célra szolgáló borítékba helyezi, **és** a rontott szavazólap helyett **új szavazólapot ad ki**. A **szavazatszámlláló bizottság** a rontott szavazólap helyett újat – választópolgáronként és szavazólap fajtánként – **csak egyszer adhat ki**.**

A szavazólap kitöltésének ideje alatt – az olvasni nem tudó, illetve a testi, vagy egyéb fogyatékosága miatt a szavazásban akadályozott választópolgár segítőtje kivételével – **csak a szavazó választópolgár tartózkodhat a szavazófülkében**.

A választópolgár a szavazóhelyiségben tartózkodásának időtartama alatt semmilyen módon nem akadályozhat más választópolgárt a titkos szavazásra vonatkozó joga gyakorlásában.

Mozgóurnás szavazás esetén szavazófülke helyett a szavazás titkosságát garantáló körülményeket kell a választópolgár számára biztosítani.

Az átjelentkezéssel szavazók részére kijelölt szavazóköriben az eredetileg is a szavazókör névjegyzékébe tartozó választópolgárok tekintetében a **szavazatszámoló bizottság szintén csak illetékességi területén belülrre viheti ki a mozgóurnát, az átjelentkezett választók esetében azonban az egész településen köteles ezt teljesíteni.** Ez a szabályozás azért fontos, mert ha pl. tudja valaki, hogy a szavazás napján kórházi kezelésben részesül, akkor először át kell jelentkeznie arra a településre, ahol a kórház található, ezt követően kérheti a mozgóurnával történő szavazást, így a kórházban felkeresi őt a szavazatszámoló bizottság!

A mozgóurna iránti kérelmet a szavazóköri névjegyzékben szereplő, mozgásában egészségi állapota vagy fogyatékosága, illetve fogva tartása miatt gátolt választópolgár nyújthatja be. A mozgóurna iránti **kérelemnek a választás kitűzését követően, de legkésőbb a szavazást megelőző második napon kell megérkeznie** a helyi választási irodához **vagy a szavazás napján, legkésőbb 15 óráig** kell megérkeznie a szavazatszámoló bizottsághoz.

A mozgóurnát a szavazatszámoló bizottság két tagja viszi ki – a szavazókör területén belül – a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékében szereplő választópolgárhoz.

Átjelentkezéssel az a választópolgár szavazhat, aki a szavazás napján Magyarország területén, de a magyarországi lakcíme szerinti szavazókörtől eltérő helyen tartózkodik. A kérelem alapján a jegyző törli a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékéből, egyidejűleg felveszi azon település kijelölt szavazókörének névjegyzékébe, ahol a választópolgár szavazni kíván. A választópolgár a szavazást megelőző második napon **(2018. április 6.) 16.00 óráig** kérheti a visszavételét a lakcíme szerinti szavazóköri névjegyzékbe.

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékében szerepel, de a szavazás napján külföldön tartózkodik, Magyarország nagykövetségén vagy főkonzulátusán szavazhat. A választópolgár a szavazást megelőző nyolcadik napon **(2018. március 31.) 16.00 óráig** módosíthatja, hogy melyik külképviseleten kíván szavazni, vagy kérheti törlését a külképviseleti névjegyzékéből. **Nagyon fontos, hogy a külképviseleten a választópolgár a lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerület szavazólapján és az országos listás szavazólapon szavazhat. Magyarán, mintha otthon maradt volna és a lakóhelyén szavazna!**

A törvény a közvélemény-kutatások szavazás napján történő végzésének és nyilvánosságra hozatalának szabályait a korábbi szabályozás mentén – a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében kiadott – választási állásfoglalások megállapításaival kiegészítve rögzíti.

A szavazás napján a közvélemény-kutatást végző személy

- a) abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphet be;
- b) a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatja;
- c) és csak az épületből kilépőket kérdezheti meg.

A választási törvény a korábbi szabályozást pontosítja azáltal, hogy nem a szavazóhelyiségből, hanem az épületből kilépő választópolgárok tekintetében

teszi lehetővé a közvélemény-kutatás kérdéseinek feltételét. A szabályozás ezen pontosításának gyakorlati indoka, hogy egy épületen belül sok esetben több szavazóhelyiség is kialakításra kerül.

A törvény szerint a fentiekben kifejtett módon készített közvélemény-kutatás eredményét (exit poll) is csak a szavazás befejezése után szabad nyilvánosságra hozni. Ezen szabályozás a gyakorlatban ez idáig is érvényesült az iránymutató jellegűnek tekintett, a szavazás napján végzett közvélemény-kutatásokról rendelkező Nemzeti Választási Bizottság állásfoglalás alapján.

II. Az Eredmény megállapítása

A szavazatszámolás során a szavazatszámoló bizottság, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom-szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

A szavazóhelyiségben és a mozgóurnába leadott szavazatokat a szavazatszámoló bizottság a szavazás lezárását követően haladéktalanul megszámlálja.

A szavazatszámoló bizottság a szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke alapján megállapítja a szavazáson megjelent választópolgárok számát.

A szavazatszámoló bizottság az urna felbontása előtt ellenőrzi az urna sértetlenségét, és felbontja az urnát.

A szavazatszámoló bizottság összekeveri az urnákban és a mozgóurnában lévő – a nem érvénytelen – szavazólapokat, majd azokat megszámlálja.

Érvénytelen a szavazólap, amely

- a) nincs ellátva a hivatalos bélyegzőlenyomattal,
- b) a törvényben meghatározottnál több szavazatot tartalmaz, vagy
- c) nem tartalmaz érvényes szavazatot.

Érvénytelen az a szavazat, amelyet

- a) nem a jelölt neve melletti, illetve lista neve feletti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal adtak le,
- b) kiesett jelöltre, listára adtak le.

A szavazat érvényességét – ha az egyéb feltételeknek megfelel – nem érinti, ha a szavazólapon érvénytelen szavazat is szerepel, vagy ha a szavazólapon bármilyen megjegyzést tettek, például a jelöltek, listák sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét, listát kihúzták, nevet, listát hozzáírtak.

A szavazólapokat, illetve a szavazatokat legalább kétszer meg kell számlálni. Az ismételt számlálást addig kell folytatni, amíg annak eredménye valamely megelőző számlálás eredményével azonos nem lesz.

A szavazatszámoló bizottság a szavazatok megszámlálását követően megállapítja a választás szavazóköri eredményét.

A szavazóköri, valamint a választási eredményről jegyzőkönyvet kell készíteni.

A szavazatszámoló bizottság jegyzőkönyvvezetője a szavazóköri jegyzőkönyv adattartalmát – a jegyzőkönyv kitöltését követően haladéktalanul – a helyi választási irodába továbbítja, amely azt a szavazatösszesítő informatikai rendszerben rögzíti.

A választási irodák a választás nem hiteles eredményét tartalmazó tájékoztató adatokat a szavazás lezárását követően nyilvánosságra hozzák.

A jegyzőkönyv egy példánya az illetékes választási irodában a szavazást követő három napon belül megtekinthető.

A szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon a választási iratokat – a jegyzőkönyvek kivételével – meg kell semmisíteni. A jegyzőkönyvek első példányát kilencven nap elteltével a Magyar Nemzeti Levéltárnak át kell adni.

III. Jogorvoslatok

A jogorvoslatok három formája a **kifogás**, a **fellebbezés** és a **bírósági felülvizsgálat** iránti kérelem. Ezen felül rendkívüli jogorvoslati lehetőség, hogy az Alaptörvényben foglalt jogok megsértése esetén **alkotmányjogi panaszt** lehet benyújtani.

Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Fellebbezést a választási bizottság elsőfokú határozata ellen a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá a Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be.

A **határidőket naptári napokban** kell számítani. A Választási törvényben meghatározott **határidő minden esetben jogvesztő**, késedelem kimentésére, illetve igazolás előterjesztésére nincs mód. A határidő annak **utolsó napján 16 órakor** jár le, a **választási bizottság** rendelkezésére nyitva álló határidő **24 órakor** jár le.

A **jogorvoslati kérelmek benyújtására, valamint azok elbírálására** – a speciális jogorvoslati eljárásokat kivéve – **3 napos határidő** áll az érintettek rendelkezésére. A jogsértés elkövetésétől, illetve a megtámadott választási bizottság határozatának meghozatalától.

Tisztelt Választópolgárok! Remélem a két részes tájékoztatómmal sikerült átfogó képet nyújtani a választási jogszabályok változásáról, a választópolgárokat érintő legfontosabb tudnivalókról.

Amennyiben az országgyűlési képviselő-választással kapcsolatosan bármilyen egyéb kérdése merül fel, forduljon a hozzám, a választási információs szolgálathoz, vagy keresse fel a www.valasztas.hu internetes oldalt.

dr. Csúcs Áron, jegyző
a Helyi Választási Iroda vezetője